

skal afgøre spørgsmålene om forældremyndighed og samværsret. I bilag til betænkningen side 237–258 har arbejdsgruppen endvidere redegjort for resultaterne af sine undersøgelser af byretternes behandling af forældremyndighedssager og statsamternes behandling af forældremyndigheds- og samkvemsretssager, ligesom der er udarbejdet en redegørelse om de særlige socialundersøgelser i forældremyndighedssager. Arbejdsgruppen konkluderer på baggrund af bl.a. disse undersøgelser, at der gennem de senere år har været en betydelig udvikling i gang mod at finde forbedrede muligheder til løsning af behovet for sagkyndig bistand. Arbejdsgruppen anbefaler, at denne udvikling, der flere steder til dels har karakter af forsøgsordninger, fortsætter, således at der kan indhøstes flest mulige erfaringer.

Den danske Dommerforening har i sin udtalelse over betænkningen nævnt, at der efter foreningens opfattelse er behov for, at der overalt i landet bliver praktisk mulighed for, at domstolene kan søge sagkyndig bistand i form af socialundersøgelser og bistand fra rådgivningscentre eller lignende ved behandlingen af ægteskabssager og forældremyndighedssager. Foreningen henstillede, at justitsministeriet tager initiativ til at få disse behov dækket.

Justitsministeriet har gennem de senere år fulgt udviklingen i samarbejdet mellem statsamter, domstole og børnesagkyndige. Justitsministeriet finder, at det er positivt, at de store, omfattende og tidskrævende erklæringer efter egentlige børnepsykologiske eller -psykiatriske undersøgelser forbeholdes de virkelig vanskelige tilfælde, således at der i stedet finder et mere differentieret samarbejde sted i form af mindre, mere målrettede undersøgelser eller anden bistand. Dette giver en billigere og hurtigere bistandsform og samtidig en bedre udnyttelse af ressourcerne. Det er justitsministeriets indtryk, at de fleste statsamter og en række domstole har etableret et samarbejde med børnerådgivningscentre eller andre om børnesagkyndig bistand, og at der i de tilfælde, hvor der ikke allerede er etableret et samarbejde, de fleste steder arbejdes på at få et sådant i gang. Justitsministeriet følger disse bestræbelser, som imidlertid vanskeliggøres af, at der ikke overalt i landet findes tilstrækkeligt kvalificerede børnesagkyndige. I det omfang, der måtte vise sig problemer, som ikke kan løses lokalt, vil justitsministeriet, så vidt det er muligt, være behjælpelig med at søge problemet afhjulpet.

c. For så vidt angår den del af folketingsbeslutningen, der vedrører spørgsmålet om en bredere familiemæssig rådgivning og vejledning i forbin-

delse med et samlivsbrud, kan justitsministeriet henvise til, at der allerede i dag efter bistandsloven er mulighed for at få gratis rådgivning og vejledning, hvis der er behov herfor. Medfører den familiemæssige situation særlige problemer for børnene, er der endvidere mulighed for at henvende sig til de amtskommunale børnerådgivningscentre.

Efter justitsministeriets opfattelse vil det ikke være hensigtsmæssigt at regulere spørgsmålet om rådgivning og vejledning i myndighedsloven eller retsplejeloven, idet en sådan rådgivning og vejledning primært må ydes af de sociale myndigheder, herunder de amtskommunale børnerådgivningscentre. Efter justitsministeriets opfattelse yder disse instanser allerede en betydelig bistand til forældrene med henblik på, at forældrene selv skal kunne klare de ændrede familiesituationer og selv løse de opståede konflikter. Justitsministeriet er indstillet på at følge udviklingen på dette område og, i det omfang der måtte opstå problemer, sammen med socialministeriet søge at finde en løsning herpå.

d. I forslaget til myndighedslovens § 26 foreslås indsat en bestemmelse om, at der om forældremyndigheds- eller samværsretsspørgsmålet skal finde en samtale sted med et barn, der er fyldt 12 år, før der træffes afgørelse i en sag om forældremyndighed eller samværsret. Samtalen kan dog undlades, hvis den må anses for unødvendig eller til skade for barnet. Reglen hindrer ikke, at også mindre børn udtaler sig. I arbejdsgruppens betænkning side 170–173 er der nærmere redegjort for, hvilken fremgangsmåde der normalt anvendes, når der skal finde en samtale sted med et barn i en sag, hvor der er uenighed om forældremyndigheden. Arbejdsgruppen fandt, at der ikke er behov for en nærmere lovregulering heraf, idet valget mellem de forskellige muligheder for fremgangsmåden må overlades til dommerens skøn.

Arbejdsgruppen foreslog, at der som § 450 a blev indsat en ny bestemmelse, hvorefter retten, når særlige omstændigheder taler derfor, kan bestemme, at en eller begge parter ikke må overvære bevisførelsen. Inden sagen afgøres, skal parterne dog gøres bekendt med indholdet af bevisførelsen, medmindre dette vil stride mod de hensyn, der har ført til udelukkelsen. Baggrunden for arbejdsgruppens forslag var, at forældrene efter de fleste retters praksis ikke overværer samtalen med barnet, formentlig fordi de har erklæret sig indforstået hermed. For at lovfæste denne praksis og for også i øvrigt at kunne udelukke en part mod dennes ønske blev § 450 a foreslået indføjet. Arbejdsgruppen anførte i denne forbindelse, at der undtagelsesvis også kunne være behov for bestemmelsen i